

*Vaikuttamista ja vastarintaa –
miten päihteistä pitäisi viestiä?*

Alkoholi- ja huumeutkijain seuran seminaari

Tieteiden talo 3.12.2018

Ohjelma

- 13:00 Antti Maunu (Turun yliopisto): ***Avaussanat***
- 13:30 Juha Mikkonen (EHYT ry): ***Järjestöt ja ehkäisevän päihdetyön tulevaisuus***
- 14:00 Nina Karlsson (EHYT ry): ***Päihteet ja tutkimus mediassa***
- 14:30 ***Kahvi***
- 15:00 Heikki Hiilamo (Helsingin yliopisto): ***Uusi alkoholilaki ja alkoholiteollisuuden lobbauskeinot***
- 15:30 Anu Katainen (Helsingin yliopisto): ***Alkoholimainonnan strategiat sosiaalisessa mediassa: voidaanko lainsäädännöllä vaikuttaa?***

Päihdeviestinnän paikka: nyt se on ja mikä se on?

- Päihdehaittoihin voidaan vaikuttaa monella eri tavalla
- Kolme keinoperhettä
 1. Saatavuuden säätely
 2. Päihdeviestintä tai –kasvatus
 3. Sosiaalinen vahvistaminen tai kohtaaminen

1. Saatavuuden säätely

- Kokonaiskulutus ratkaisee, sillä se on tiiviissä yhteydessä hyvin monenlaisiin päihdehaittoihin
- 1960-lukuisen liberalismiin tuote: ei oteta kantaa yksilöiden toimintaan, vaan seurataan ja kontrolloidaan ainoastaan väestötason aggregaatteja tai abstraktioita
- Kriittiset äänet korostavat, että ei huomioi riittävästi juomisen elettyjä ja koettuja puolia – sosiaalisia, kulttuurisia, emotionaalisia jne. ulottuvuuksia

2. Päihdeviestintä ja -kasvatus

- Aine- ja haittakeskeinen linja: annetaan tietoa päihteistä ja niiden haittavaikutuksista
 - Taustalla liberaali ajatus vapaista, järkevistä ja itseohjautuvista toimijoista
 - Ottaa selkeän kannan siihen, mikä on hyvää ja tavoiteltavaa, mikä taas väärää ja vältettävää
- Psykososiaalinen linja: rohkaistaan jokaisen yksilön omaa pohdintaa ja kasvua
 - Romantiikan ajan ihmiskuva: yksilöillä on sisällään ainutkertainen ydin, jonka tunnustelu ja kuuntelu johtaa hyvään

3. Kohtaaminen ja sosiaalinen vahvistaminen

- Sosiaalinen luottamus ja epäluottamus: olenko maailmassa toivottu vieras ja kannattaako minun osallistua maailman toimintaan vai ei?
- Kohdistuu päihde- , mutta myös mielenterveys- ym. ongelmien juurisyihin – siihen, mikä saa ihmisen käyttämään päihteitä mahdollisista ongelmista huolimatta
- Relationaalinen ihmiskuva: ihminen ei välttämättä käyttäydy rationaalisesti ja itseohjautuvasti tutkitun tiedon varassa, vaan hakee ensisijassa palkitsevaa vuorovaikutusta
 - Tätä voivat tarjota päihteiden käyttötilanteet ja –kulttuurit
 - Yksinäisyyden ja irrallisuuden tuskaa voi lievittää päihteillä

Kaikkia tarvitaan!

- Eri keinot eivät ole toisiaan poissulkevia eivätkä muodostannollasummapeliä
- Kaikilla lähestymistavoilla on vahvuutensa ja rajoituksensa
- **Mikä on sopiva yhdistelmä kullekin kohderyhmälle, ja kuinka se saadaan käytännössä toimimaan?**